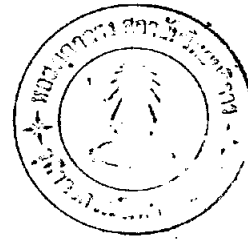

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาของไทยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ได้อาศัยวัดเป็นสถานที่หลักของการศึกษาเพื่อการฝึกอบรม โดยมีพระสงฆ์ เป็นผู้สอนพอลถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงได้เริ่มมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบของโรงเรียนขึ้น ในปีพุทธศักราช 2414¹ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งโรงเรียนมหาดเล็กหลวงขึ้นในพระบรมมหาราชวัง นับว่าเป็นสถานศึกษาแบบมีระบบและเป็นของทางราชการเป็นแห่งแรกในประเทศไทย ระบบโรงเรียนดังกล่าวได้รับ การพัฒนาให้เหมาะสมกับกาลสมัยเป็นลำดับมา โดยเฉพาะได้มีการพัฒนาระบบการศึกษาแนวความคิดและวิธีทางจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และค่านิยมของคนทั่วไป ระบบการศึกษาที่ใช้ในสมัยแรก ๆ ยังไม่เป็นการจัดเต็มรูปของระบบการศึกษาเป็นการจัดโรงเรียนและครู ระเบียบนั้นยังไม่มีหลักสูตรและระบบการวัดผล ต่อมาในปีพุทธศักราช 2435² จึงได้มีการจัดทำหลักสูตรมัธยมศึกษาเป็นครั้งแรก จากนั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าวเรื่อยมา โดยปกติแล้วการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร จะทำให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาครั้งใหญ่ ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงจุดมุ่งหมายการศึกษา โดยเฉพาะโครงสร้างของระบบโรงเรียนและระบบการวัดผล

¹กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435 - 2507 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507), หน้า 28.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 97.

ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลโดยตรงต่อการจัดการเรียนการสอนให้ได้ผลตรงตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการพัฒนาประเทศในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาแห่งชาติเมื่อใดจะมีการเปลี่ยนแปลง "หลักสูตร" ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติเสมอมา

สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาที่นับว่ามีผลต่อการจัดการศึกษามากได้แก่ การเปลี่ยนแปลงแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 ในครั้งนั้นได้มีการกำหนดให้ใช้ระบบการศึกษา 4 : 3 : 3 : 2 (3) แทนจำนวนปีที่เรียนของแต่ละระดับคือ ประถมศึกษา ตอนต้น 4 ปี ประถมศึกษาตอนปลาย 3 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 2 ปี (สายอาชีพ 3 ปี) ระบบการศึกษานี้ใช้เวลา 12 ปี¹ มีผลทำให้เกิดการปรับปรุงหลักสูตรใหม่ ได้แก่ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2503 หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2503 และหลักสูตรอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2506 การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรดังกล่าวไม่สามารถแก้ปัญหาสำคัญ ๆ บางประการได้ เช่น เนื้อหาสาระของหลักสูตรไม่สนองความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้คนศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา แบบเรียนที่ผลิตขึ้นมาล่าสมัย และไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น การเรียนการสอนยังเป็นการท่องจำ ไม่สอนให้ผู้เรียนรู้จักใช้วิจารณญาณตัดสินใจด้วยตนเอง จึงสมควรจะมีการปรับปรุงหลักสูตร พุทธศักราช 2503 และมีการปฏิรูปการศึกษา²

¹กระทรวงศึกษาธิการ, เอกสารการศึกษา, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503 (พระนคร : โรงพิมพ์ ร.ส.พ., 2504), หน้า 4 - 6.

²ลีปนันท เกตุทัต, "การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม", จุดยืนและทิศทางการศึกษาของไทย (กรุงเทพฯนคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 22.

ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กำหนดระบบโรงเรียนเป็นแบบ 6 : 3 : 3 คือประถมศึกษา 6 ปี มัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปี และมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปีการศึกษา 2524 เป็นต้นไป ส่วนที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษา แนวนโยบายของรัฐในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้ระบุไว้ว่า "มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคลเข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม"¹ การประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้ นับได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญยิ่ง ทั้งนี้เพราะการศึกษาของไทยที่จัดทำอยู่ก่อนการประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้นั้น แม้จะได้รับการแก้ไขปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาก็ตาม แต่ก็มักจะเป็นการจัดทำเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง เฉพาะจุด อันเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามสภาพแห่งปัญหา และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลาเท่านั้น การแก้ปัญหาด้วยวิธีการดังกล่าว แม้จะสำเร็จผลในช่วงระยะเวลาหนึ่งก็ตาม แต่ในหลายกรณีจะมีผลก่อให้เกิดปัญหาตามมาในระยะยาว และเกิดปัญหาในส่วนอื่น ๆ ของระบบการศึกษาด้วย ดังนั้นแนวปฏิรูปการศึกษาล่าสุดจึงมุ่งเน้นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งโครงสร้าง ระบบและกระบวนการ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปโดยสอดคล้องสัมพันธ์กัน และเป็นไปโดยเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข²

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเท็คโปรดักชั่น, 2520), หน้า 11.

² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, การศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม เล่ม 1 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2522), หน้า 7.

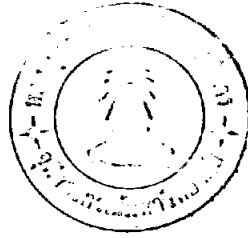
หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2513 โดยกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร (กปส.) ทำการปรับปรุงหลักสูตรระดับต่ำกว่าปริญญาตรีที่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนหลักสูตรคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบให้สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เป็นผู้รับผิดชอบจัดทำหลักสูตรทุกชั้นในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย¹ ต่อมาคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2503 เรียกว่า คณะอนุกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะจากแหล่งต่าง ๆ ศึกษา ข้อดี ข้อบกพร่องของหลักสูตร สำหรับการดำเนินงานวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา และได้ รายงานผลการวิเคราะห์ต่อคณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรเมื่อปี พุทธศักราช 2515²

ในปีพุทธศักราช 2517 คณะกรรมการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรได้แต่งตั้งคณะ อนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษา คณะอนุกรรมการชุดนี้ได้รวบรวมความคิดเห็นจาก รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ นำมาศึกษาเพื่อกำหนดหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาขึ้นเป็นแนวทางในการดำเนินการปรับปรุง หลักสูตร

ในปีพุทธศักราช 2519 ได้มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่างหลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการ ได้ยกร่างไว้แล้วนั้น โดยเชิญศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาพิเศษ ทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ผู้แทนมหาวิทยาลัย วิทยาลัยครู ผู้เชี่ยวชาญในแขนงวิชาต่าง ๆ ทั้งวิชา

¹กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, ยี่สิบห้าปีกรมวิชาการ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จางเจริญการพิมพ์, 2520), หน้า 111.

²กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรมัธยมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ 2503 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517), หน้าค่านำ.

สามัญและวิชาชีพ หลังจากนั้นได้นำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงหลักสูตรเป็นยกร่าง
หลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ต่อมาจึงได้ตั้งคณะกรรมการยกร่างคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตรแต่ละรายวิชา พร้อมทั้ง
จัดทำคู่มือหลักสูตร และแบบเรียน คณะทำงานแต่ละชุดประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการ
พัฒนาหลักสูตร การวัดผล ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะวิชาจากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ ครูผู้สอน
ผู้แทนหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยมีกรมวิชาการเป็นฝ่ายประสานงาน

กรมวิชาการโดยคณะอนุกรรมการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาได้จัดยกร่างหลักสูตร
แล้ว จึงได้เสนอคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณา
อนุมัติใช้เป็นหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 แทนหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา
ตอนต้นทุกฉบับที่ใช้อยู่ในขณะนั้น ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ วก.348/2520 เรื่อง
ให้ใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ตั้ง ณ วันที่ 3 ตุลาคม 2520 โดยมี
"หลักการ" ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ให้การศึกษาทั่วไป อันเป็นพื้นฐานสำหรับการประกอบสัมมาชีพตาม
ความสามารถและความสนใจ และเป็นหลักสูตรที่โรงเรียนสามารถจัดโปรแกรมเรียนให้จบใน
ตัวเองได้ หรือเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาคือ
2. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาบุคลิกภาพและเปิดโอกาสให้เกิดวัยรุ่นได้ค้นพบความ
สามารถ ความสนใจ และความถนัดเฉพาะตน โดยให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาสามัญ และวิชา
อาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจและความถนัดของแต่ละบุคคล
3. เป็นหลักสูตรที่สนองความต้องการของท้องถิ่นทางด้านอาชีพ การจัดสอนวิชา
อาชีพ จึงจำเป็นจะต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

¹กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช
2521 (ฉบับแก้ไขครั้งที่ 1) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จิงเจริญการพิมพ์, 2520),

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สามารถศึกษาหาความรู้และทักษะจากแหล่ง
วิทยาการและสถานประกอบการต่าง ๆ ได้

จากการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 มาได้สามปีนั้น พบว่า
มีปัญหาที่ควรแก้ไขหลายประการ เช่น ปัญหาการจัดแผนการเรียน ปัญหาการวัดและประเมิน
ผลการเรียน ปัญหาการแนะแนว ปัญหาหนังสือเรียนและคู่มือครู เป็นต้น ด้วยสาเหตุที่ว่า
หลักสูตรฉบับนี้ไม่ได้ทดลองใช้มาก่อน จึงไม่มีโอกาสที่จะปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องดังกล่าว
ได้ จึงเป็นการสมควรที่จะต้องหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น
อย่างไรก็ตาม การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักการ จุดหมาย และ
โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ฉบับนี้จะช่วยให้ทราบข้อมูลเบื้องต้น
เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ตามแนว
ทฤษฎีและหลักการของการพัฒนาหลักสูตร
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและนักการศึกษาเกี่ยวกับโครง
สร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
3. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและ
นักการศึกษาที่มีต่อโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
ประกอบด้วย

- 1.1 หลักการ
- 1.2 จุดหมาย
- 1.3 การจัดกลุ่มวิชา (กลุ่มวิชา)
- 1.4 จำนวนความต้อสัปดาห์ของรายวิชามังคัม

2. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับผู้ที่มีส่วนในการจัดการศึกษาและการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในและนอกโรงเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

- 1. การวิจัยครั้งนี้ถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เป็นอย่างถี่ และตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ
- 2. คะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทุกฉบับตรงตามสภาพความเป็นจริง

คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีคำบางคำที่มีความหมายเฉพาะ เพื่อความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

- 1. หลักสูตร (Curriculum) หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งหมดที่บุคคลได้รับจากการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนอันมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญโดยให้บรรลุผลตามเป้าประสงค์และจุดประสงค์เฉพาะต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในขอบเขตของเนื้อหาวิชา¹

¹ Glen Hass, Curriculum Planning : A New Approach, Second Edition, Boston, Massachusetta, Allyn and Bacon, Inc., 1977, p. 5.

2. หลักการ หมายถึง วิธีทางหรือแนวทางซึ่งจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตร¹
3. จุดหมาย หมายถึง ความประสงค์หรือความต้องการทางการศึกษาบางประการของบุคคล และสังคม ซึ่งหลักสูตรมุ่งจะสนองหรือมุ่งให้เป็นไปตามนั้น²
4. โครงสร้าง หมายถึง กลุ่มวิชาหรือรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร อันมีทั้งส่วนที่บังคับ ส่วนที่ให้เลือกเรียนตามถนัด และส่วนที่ให้เลือกเรียนได้อย่างเสรี และจะต้องมีการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มวิชานั้น ๆ ด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับหลักการที่กำหนดไว้แล้ว³
5. ผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ อธิบดี รองอธิบดี ศึกษาธิการเขต ผู้ช่วยศึกษาธิการเขต ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์เขต และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด
6. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่
7. นักการศึกษานอกโรงเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา เช่น อาจารย์ที่ทำการสอนในภาคศึกษาระดับมัธยมศึกษา ได้แก่ อาจารย์มหาวิทยาลัย อาจารย์วิทยาลัยครูศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และนักวิชาการศึกษาจากกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

¹กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แนวการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มรินทร์การพิมพ์, 2522), หน้า 4.

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

³เรื่องเดียวกัน, หน้าเดียวกัน.

8. นักการศึกษาในโรงเรียน หมายถึง บุคคลซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ ครู อาจารย์ ผู้สอนนักเรียนในโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

9. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ (เอกชน) ระดับมัธยมศึกษาเท่านั้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร และผู้จัดทำหลักสูตรในการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ต่อไป
2. เป็นข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักสูตรนี้ไปใช้ในโรงเรียน

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

1. ค้นคว้าเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เพื่อศึกษาตามแนวทฤษฎีและหลักการของการพัฒนาหลักสูตรของนักการศึกษาในประเทศไทย และนักการศึกษาต่างประเทศ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยอื่น ๆ เพื่อนำมาเป็นพื้นฐานในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างในลักษณะของแบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open - Ended) โดยกาให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try - Out) เพื่อนำผลมาปรับปรุงก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

3. กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาและนักการศึกษา ทั้งในและนอกโรงเรียน จำนวน 1,140 คน ดังนี้

3.1 ผู้บริหารการศึกษาจำนวน 564 คน แบ่งออกเป็น

ก. ผู้บริหารศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 276 คน ใช้จำนวนประชากรทั้งหมดโดยไม่มีการสุ่มตัวอย่าง

ข. ผู้บริหารการศึกษาในโรงเรียน จำนวน 288 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้น (Stratified Random Sampling)

3.2 นักการศึกษาจำนวน 576 คน แบ่งออกเป็น

ก. นักศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 288 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

ข. นักการศึกษาในโรงเรียน จำนวน 288 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

4. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งและรับแบบสอบถามคืนโดยใช้บริการของการไปรษณีย์

5. การเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ข้อมูลส่วนตัวที่แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอเป็นตารางจำนวนและหาค่าร้อยละ พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง

5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อโครงสร้างหลักสูตร เสนอเป็นตารางค่ามัธยฐานเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าสัมประสิทธิ์แห่งการกระจาย (The Coefficient of Variation)

5.3 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance-ANOVA)

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

ในการเสนอข้อมูลของการวิจัย เสนอในลักษณะของการบรรยายและวิเคราะห์ตามลำดับ
ขั้นตอนดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย
ขอบเขตของการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำจำกัดความของคำบางคำที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์
ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย และขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดของนักการศึกษาและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์และผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 ผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ในส่วนสุดท้ายเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวกต่าง ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย